

כל פסולי המוקדשין

פרק המישי בבורות לב.

עין משפט גזר מצוה

א ז מיי פ"ו מהלכות
נדרות הלכה ט'
ב ב מיי פ"ו מהלכות ערכין
הלכה ט'

שיטה מקובצת

א] בשר כבדת ה' אלהיך
אשר נתן לך אהור: ט וכן
א אתא רב דמי אמר: ט ל
ש"מ לאפניו: ט אבל היבא
ט חייב נמי
נמא: ט מעשר מסביר
מעשר גאולה גאולה כמותו:
ט הנור תששבות תבת
והגידון נמא: ט חשיטה
מראויות: ט ואלת בשר
בכרכת ה' ט מצממות
הילכך מבליעין ובתריה:
ט חרם קדש קדשים:
ט את חרשיו: ט אינו חל
אל על הנשירי הסידי:
ט אלא על כרכיב: ט חייב
גאולה הוא דיבור אחד:
ט לנפיה דלא יפדה
ולאגמורי: ט דלא יגאל
ולאגמורי: ט העברה
העברה כמותו: ט לן ביה
דגמנו: ט חרם קדש
קדשים הוא כו במכירה ולא
בכרס הסידי: ט חרם
סידי דגמנו: ט ימכר
החרם לא: ט ורשי
הגיה לא: ט ניהו דקאמר:
ט קדשים הוא משמע:
ט דאניו כחמי כהנים בדי
בעלים מהוא שחוט
בחינו: ט מה צריך תבת
מאי נמא: ט ימכר נקטיה
הכי: ט (פ"ב חולין): ט
ט והכל פירשו במרובה
בשנתא דפרה:

רבינו גרשום

דבר שאינו נישום מחיים.
היינו עור דאניו נישום
אלא לאחר מיתה לא
גזר רב לאחר שחשיטה
דאניו נמכר בהבליעה אטו
קודם שחשיטה אלא נמכר
בהבליעה: ובתמי אוקמה
רבנן אדאורייתא דלא גזרו בהו
משום תקנת יתומים אלא
אוקמה אדאורייתא דמחיים
אינו נמכר הא לאחר שחשיטה
נמכר אפילו שלא בהבליעה:
איתור רב שאין בו ברכה
מחיים. כלומר דמחיים אטו
למכרו ולגמור ממונא אלא
לאחר שחשיטה מותר הוי
אומר מעשר בהמה (ט)
של יתומים דאי גידולו
רבנן גזרי ביה לאתור
שחשיטה אטו לפני שחשיטה.
ואי שאר פסולי המוקדשין
אפי' מחיים נמכרין לאחר
פיריון: בצעמיותו הבשר
בדמי העצמות: הא בגסה.
עצמותיה חשבונין למלאכה
ויכול להבליעו בהן: מר כי
אחריה. מאן דאמר מבליעין
באתריה חשיבו עצמות
דעבדי מנייהו חילויין.
ובתריה דמר דאמר אין
מבליעין לא עבדי מניה
חילויין: שכן חילין על הכל.
בין על קדשי קדשים בין
על קדשים קלים בין על
חילין. מעשר בהמה אינו
חל אלא על חילין: אף
חרמים קדושים. דכתיב כל
חרם קדש קדשים הוא:
לאפניו ולמילף למעשר מה
לא יגאל דחרמים לא ימכר
נמי אף לא יגאל דמעשר
לא ימכר נמי: כשן מקדש
לפניו ולאחריו. כדתנן קרא
לחשיבו עשירי ולעשירי
עשירי ולאחר עשר עשירי
לששתן מקודשין. מה שאין
כן בהרמים: איכא למיפרך
דפרוכיין מה לכבוד שכן
קדושתו מרחם: והעברת
יתריה הוא. כלומר דלא
צריך הכתוב לומר והעברת
שהיה יכול לומר ונתת
פטר רחם. אלא למה נכתב
בלשון העברת להיקישא

דלא יאמר לא יגאל בחרמים ונמר ממעשר מה מעשר קדוש ואינו
נמא. ואלו דלימא הוא ילפינן מהקדש ילא דתפדה וי"ל
לחומרא ילפינן א"י משום דבחרמים כתיב לא ימכר ומוקמינן (ז) זהו
לא יגאל: הוא ילא בכור. רצא נמי דמשני כסמוך שלא ימכר
יט בחרמים לא צריך אית ליה נמי

הוא ולא בכור כדמוכח בפ"ק דתמורה
(דף ה:) גבי אי עביד לא מהני דלי
לאו הוא הוא ילפינן ככור העברה
העברה ממעשר ואיני נמי דמוכח בפ"ק
דמורה הוא דזהיינו הוא מ"מ הוא
דריש הוא ולא ככור (ט) מדמסך ליה הוא
לקדש קדשים (ט) דמשמע הוא כקדושתו
יהא: רבא אמר לא יגאל דחרמים
לא צריך. קן כתיב בספרי ורש"י
יט גרס לא ימכר משום דליק דאיתנהו
היכא אי צי בעלים הקדש יניהו ולי
בלא יגאל קאמר והא קדש צדק הצית
נגאלין ור"מ מפד דהקדש יניהו (י) קאמר
היינו אפי' נפד דקדש קדשים (י) משמע
ליה קדושת הגוף עד צואו ליד כהן
ומיהו קשיא לר' דפ"ק דתמורה (דף ה:)
משמע דמוכחין דאין מועיל פדיון
יט מהוא דזהיינו יהא לאצבי דלי
עביד מהני ולרצא דאמר לא מהני
נפיק מלא יגאל גופיה ור"כ היכי הוא
דיק הכא דלא יגאל לא צריך משום
דאי צי בעלים הקדש יניהו אפילו נפדו
הוא גופה מלא יגאל נפקא ליה לרצא
ועוד קשיא אחרת שהקשה רש"י הא
דקאמר אס אינו ענין לחרמים תנהו
ענין למעשר יט מאי צריך מעשר ללא
יגאל דחרמים הא בגופה כתיב ואי
משום אס ימכר (יט) צנתייה הכי ה"ל
למימר רש אינו ענין לגאולה דאמר לא
כתיב ונחש ענין למכירה ור"ג דאמר לא
יגאל דחרמים למה לי ש"מ לאפניו:
ט הא אחר שחשיטה נמא הא בעי
העברה והערכה. מיתה
לוקמה דמפרכסת דהרי היא כמיה לכל
דצריה כדאמר יט בפ"ב דחולין (דף ג.)
מדמי פסק מי דלסיח היא תנא שחט זה
ש"ס או רוב שחט כו וי"ל דשמה זו
היתה משונה כמיה אף לענין תמורה
והרצ רבי שמעון מנייביל"א ז"ל היה
מפרש דהכא דנגמרה השחיטה כהלכתה
לא חשיבא מפרכסת כמיה והכל ט
פירשמי בצמורה (צ"ק דף עו.) צשמעין
דפרה מטמאה טומאת אוכלין ט:
פסק

מחרמים דמעשר מפני דכבוד לא מפני ומאי חזית דלא תפדה דכבוד לגופיה
ודמעשר לאפניו ואימא דמעשר לגופיה דכבוד לאפניו דנין גאולה מגאולה
ואין דנין פדייה מגאולה מאי נפקא מינה (ז) הא תנא דבי רבי ישמעאל (ז) ושב
הכהן (ז) ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה הני מילי היכא דליכא דרמי
ליה אבל ז איכא דרמי ליה מדרמי ליה ילפינן ולילף בכור העברה העברה
ממעשר דהא מעשר ט נמי גמר גאולה גאולה מחרמים מיעט רחמנא
גבי חרמים הוא הוא ולא בכור ואימא הוא ולא מעשר ט מעשר גאולה
כמותו רבא אמר לא יגאל דחרמים לא צריך דאיתנהו היכא אי בי בעלים
הקדש יניהו אי בי כהן חולין יניהו (ז) דתניא (ז) חרמים כל זמן שהן בבית בעלים
הרי הן כהקדש לכל דבריהם שנאמר (ז) כל חרם קדש קדשים הוא לה' נתנן
לכהן הרי הן כחולין לכל דבריהם שנאמר (ז) כל חרם בישראל לך יהיה לא
יגאל

דאימא דמעשר מפני דכבוד לא מפני ומאי חזית דלא תפדה דכבוד לגופיה
ודמעשר לאפניו ואימא דמעשר לגופיה דכבוד לאפניו דנין גאולה מגאולה
ואין דנין פדייה מגאולה מאי נפקא מינה (ז) הא תנא דבי רבי ישמעאל (ז) ושב
הכהן (ז) ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה הני מילי היכא דליכא דרמי
ליה אבל ז איכא דרמי ליה מדרמי ליה ילפינן ולילף בכור העברה העברה
ממעשר דהא מעשר ט נמי גמר גאולה גאולה מחרמים מיעט רחמנא
גבי חרמים הוא הוא ולא בכור ואימא הוא ולא מעשר ט מעשר גאולה
כמותו רבא אמר לא יגאל דחרמים לא צריך דאיתנהו היכא אי בי בעלים
הקדש יניהו אי בי כהן חולין יניהו (ז) דתניא (ז) חרמים כל זמן שהן בבית בעלים
הרי הן כהקדש לכל דבריהם שנאמר (ז) כל חרם קדש קדשים הוא לה' נתנן
לכהן הרי הן כחולין לכל דבריהם שנאמר (ז) כל חרם בישראל לך יהיה לא
יגאל

והיינו נישום מחיים. כגון העור ו והגידן שחשיבות שום דמי
הבהמה אינו בשביל העור הלכך בהבליעה שרי אפי' גדול וציתמי
משום השבת אצידה אוקמה אדאורייתא דלאחר שחשיטה מוכרו
כדרכו: סדר לה להא דרצא. דמעשר לאחר שחשיטה ט לאורייתא
שרי למכור: רק ככל אום נפשך.

מוקמינן בספרי (ד) בפסולי המוקדשין
מישתעי וכתיב מוצא ואלתה יט:
איזהו דבר שאין בו צרכה מחיים.
שאינן נהיין מהם מחיים דהא שר
קדשים אס נפל בהן מום פורן ויכול
למוכרן מחיים לכל מי שירצה: אלא
זה מעשר צמח. דכתיב זיה לא
יגאל (ז) דאינו נמכר מחיים וכתיב דלאחר
וצמיה איכא צרכה והוא צרכה
מכירה היא דלומיה דצרכה שאסר
מן מחיים התיב לך לאחר שחשיטה
ומה צרכה היתה ראויה צו מחיים
מכירה. אלא לאחר שחשיטה נמכר
מדאורייתא והא דמני אינו נמכר שחוט
דרבנן הוא הילכך ציתמי מוקמינן
אדאורייתא: מהו להבליע. דמי צר
מעשר בהמה של גדול עם דמי
העלמות: דקה. אין העלמות ראויה
לכלום (ז) ואין מצליעין: גסה. ראוין
העלמות לתפתח דנגרי (י) וחזני
ומצליעין: באסריה דמר. עושין כלים
מעלמות ז ובאתריה דמר אין עושין
כלים מעלמות ואין מצליעין: מנה
ש"מ. דמעשר אינו נמכר דמאי משמע
מכירה מלא יגאל: דחרמים. כתיב
(ויקרא ט) לא ימכר ולא יגאל כל חרם
יט קדשים וגו': מפני. שצריך
שיהו מיות הללו לא יגאל מופנין
לדרשא ז: שכן חלון על גג אס
החרים אס יט הקדשין חל חרם עליהן
ועתה לכהן כפי טובת הנאה שיש לו
זהו כדאמר בערכין צי המקדש שדהו
(דף כח.) תאמר דמעשר שאינו
חל אלא על החולין ועוד חרם חל על
כל העדר ומעשר אינו יט אלא עשירי:
איכא למיפרך. דלצטריך לא יגאל
דחרמים דמעשר לא גמירי דהא
למעשר שכן קדש לפניו ולאחריו שמה
קרא לעשירי משיעי ולמשיעי עשירי
ולאחר עשר עשירי שלשתן מקודשים:
דאיכא למיפרך. דמעשר כדפרכינן
גבי חרמים מה לכבוד שכן קדושתו
מרחם תאמר דמעשר שאין קדושתו
מרחם ולהכי אצטריך לא יגאל דמעשר:
והעברה קרא יסירה הוא. ומופנה
לגזירה שיה ללמד העברה על
מעשר שלא יגאל ואין משיעין עליה
הילכך לא יגאל דמעשר מופנה הוא.
ומאי טעמא האי קרא יסירה דמני
למכתב כל פטר רחם יט לה' כדכתיב
קרא אחריתא (שמות י) כל פטר רחם
לה' והעברת למה לי ש"מ קרא יסירה
הוא: ככור נמי יניף גאולה גאולה
מחרמים. דלא ימכר דא"ג דלא כתיב
בככור גאולה כתיב זיה פדייה (סט)
והיא היא יט ט גאולה דמעשר מפני.
כדאמרן הלכך דיינינן ליה גזירה שיה
מחרמים אכל פדייה דככור לא מפני

לגזירה שיה ללמד העברה על
מעשר שלא יגאל ואין משיעין עליה
הילכך לא יגאל דמעשר מופנה הוא.
ומאי טעמא האי קרא יסירה דמני
למכתב כל פטר רחם יט לה' כדכתיב
קרא אחריתא (שמות י) כל פטר רחם
לה' והעברת למה לי ש"מ קרא יסירה
הוא: ככור נמי יניף גאולה גאולה
מחרמים. דלא ימכר דא"ג דלא כתיב
בככור גאולה כתיב זיה פדייה (סט)
והיא היא יט ט גאולה דמעשר מפני.
כדאמרן הלכך דיינינן ליה גזירה שיה
מחרמים אכל פדייה דככור לא מפני

לגופיה ולאגמורי נמי אמעשר בהעברה העברה: ומאי חזית דלא תפדה דכבוד לגופיה
ולמיגמר גזירה שיה מחרמים אימא לא יגאל דמעשר לגופיה דלא יט יפדה ולאגמורי אככור בהעברה העברה ודככור לאפניו ולמיגמר גזירה שיה
מחרמים אכסור במכירה. וניף ככור העברה (י) מעשר. שיהא אסור במכירה דהא מעשר ככר קים לן יט דגמנא ליה גאולה מחרמים:
כל חרם ט קדשים הוא. הוא אסור במכירה. (ט) מספדה מעשר. מהו יהא ליה לרצוי צדין חרמים דגאולה כתיב זיה כמו דקדשים
ולמעוטי ככור דפדייה כתיב זיה: לא יגאל דחרמים לא צריך. ולא מוס דגמר מוכר אלא חרמים דגאולה כתיב זיה כמו דקדשים
יניהו. ואינו צפדייה ולא דמי לקדשי מוצא: חולין יניהו. ויכול למוכרן כהן לכל מי שירצה: לך יהיה. צרשת כהן כשאר ממונו:
תנהו

ואין משיעין על החקיקשא ומייתר ליה לא יגאל במעשר למילף מלא יגאל דחרמים מה להלן דחרמים מה להלן מכירה עמו אף כהן מכירה עמו. לעבור דמעשר ליכא למימר יתירא דמעשר ילפינן ממכור: בכור נמי יניף גאולה. מחרמים ולא ימכר
דמעשר מופנה כו'. ונילף בכור שלא יוא נמכר העברה העברה ממעשר דהא אשכחן מעשר שאסור במכירה דגמר גאולה גאולה מחרמים וליגמר בכור ממעשר. הוא דכתיב קדש קדשים הוא דכתיב כל חרם קדש קדשים הוא: לא
יגאל דחרמים לא צריך ולא צריכת למיפרך מניש. דאימנהו היכא חרמים אי בבעלים הקדש יניהו ואסור לפדות קדשים תמימים: נתנן לכהן הרי הן כחולין. ונמכרין כדרכן: